Наукові перспективи
Видавнича група

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ У СУЧАСНІЙ НАУЦІ

№ 1 (43)
2026

Серія: історія та археологія, державне управління, економіка, педагогіка, техніка, право

Merry Christmas
& happy new year

Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління
Науковий парк Національного Авіаційного Університету

у рамках роботи Видавничої групи «Наукові перспективи»

«Актуальні питання у сучасній науці»

№ 1(43) 2026

Київ – 2026

Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in Public Administration
Scientific Park of the National Aviation University

within the work of the Publishing Group "Scientific Perspectives"

«Current issues in modern science»

№ 1(43) 2026

Kyiv – 2026

ISSN 2786-6300 Print

УДК 001.32:1 /3](477)(02)

DOI: https://doi.org/10.52058/2786-6300-2026-1(43)

«Актуальні питання у сучасній науці (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія Економіка», Серія «Державне управління», Серія «Техніка», Серія «Історія та археологія»)»: журнал. 2026. № 1(43) 2026. С. 1695.

Свідоцтво про державну реєстрацію Серія Серія КВ № 25116-15056Р.

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України 10.10.2022 № 894 журналу присвоєні категорії "Б" із з права (спеціальність - 081 Право), економіки (спеціальність - 076 Підприємництво та торгівля), педагогіки (спеціальність - 014 Середня освіта) та державного управління (спеціальність - 281 Публічне управління та адміністрування).

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2023 № 185 журналу присвоєно категорію "Б" із історії та археології (спеціальність - 032 Історія та археологія)

Рекомендовано до друку Президією Всеукраїнської Асамблеї докторів наук з державного управління (Рішення від 11.01.2026, № 5/1-26)

Згідно Порядку формування Переліку наукових фахових видань України, затвердженого наказом МОН України від 15.01.2018 № 32, повнотекстовий доступ до наукових статей журналу представлений на платформі «Наукова періодика України» в Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського НАН України та в Національному репозитарії академічних текстів.

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної Академії Наук Азербайджану (Баку, Азербайджан), Міждержавної гільдії інженерів консультантів, громадської організації «Християнська академія педагогічних наук України» та громадської організації «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання».

Журнал публікує оригінальні дослідницькі та оглядові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів державного управління, права, економіки, історії, педагогіки, техніки для їх інтеграції у європейський, світовий науковий простір. Цільова аудиторія: науковці, працівники вищих навчальних закладів та наукових інституцій, здобувачі вищої освіти, а, також фахівці тематики журналу.

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), міжнародної пошукової системи Google Scholar та до міжнародної наукометричної бази даних Research Bible.

Головний редактор:

Котельницький Назар Анатолійович – член-кореспондент Української Академії Наук, кандидат історичних наук, доцент кафедри мовної підготовки та міжкультурнихкомунікацій, ЗВО Університет трансформації майбутнього(м. Чернігів, Україна)

Редакційна колегія:

Балалаєва (Дорошенко) Катерина Вікторівна - кандидат технічних наук, доцент кафедри авіаційних двигунів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

Бельська Тетяна Валентинівна - доктор наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри менеджменту Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості (Київ, Україна)

Бугера Олена Іванівна - доктор юридичних наук, професор, професор кафедри конституційного та адміністративного права Національного транспортного університету (Київ, Україна)

Будник Вікторія Анатоліївна - кандидат економічних наук, професор, професор кафедри бізнес-логістики та транспортних технологій Державного університету інфраструктури та технологій (Київ, Україна)

Гбур Зоряна Володимирівна - доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри управління охороною здоров'я та публічного адміністрування Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика (Київ, Україна)

Герасименко Юлія Сергіївна - доктор економічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки, психології та менеджменту Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти» Національної академії педагогічних наук України (Біла Церква, Україна)

Дегтяр Олег Андрійович — доктор наук з державного управління, доцент, доцент кафедри менеджменту і адміністрування Харківського національного університету міського господарства ім. О. М. Бекетова (Харків, Україна)

ЗМІСТ

СЕРІЯ «Економіка»

Malashchuk O.S., Smolenskaya L.I., Panasyuk O.P. 23
ECOLOGICAL AND ECONOMIC BASES OF RATIONAL LAND USE IN THE COUNTRIES OF THE EUROPEAN UNION (LANDSCAPE SCIENCE PRINCIPLES)

Артюх О.В., Михайлов В.В. 35
АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ ДЕРЖАУДИТСЛУЖБОЮ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ДЕРЖАВИ

Бержанір А.Л., Бержанір І.А., Ящук Т.А. 45
ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ЧИННИКА ЕФЕКТИВНОСТІ МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВА

Бондарчук М.К., Чичуй О.С. 56
ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ І ДІАГНОСТИКИ ДЛЯ СТРАХУВАННЯ РИЗИКІВ ПІДПРИЄМСТВА

Бордаєв В.В. 67
ЦИФРОВІ ІННОВАЦІЇ ЯК КЛЮЧОВИЙ ДРАЙВЕР КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЕКСПОРТООРІЄНТОВАНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Живко З.Б., Кухарська Л.В., Шегинська А.І. 77
АДАПТИВНІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Коваленко В.В., Гогуленко Н.О. 88
КОНВЕРГЕНЦІЯ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛІНГУ ТА УПРАВЛІННЯ ОПЕРАЦІЙНИМИ РИЗИКАМИ В БАНКУ: МЕТОДИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ

Костєнь О.О. 98
МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПРОВЕДЕННЯ СУДОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

УДК: 657.6; 336.1.07

https://doi.org/10.52058/2786-6300-2026-1(43)-35-44

Артюх Оксана Валентинівна доктор економічних наук, професор кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту, Одеський національний економічний університет, м. Одеса, https://orcid.org/0000-0002-8845-8002

Михайлов Валерій Вячеславович здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 051 «Економіка», Одеський національний економічний університет, м. Одеса, https://orcid.org/0009-0002-2593-3598

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ ДЕРЖАУДИТСЛУЖБОЮ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ДЕРЖАВИ

Анотація. Оскільки раціональне використання державних фінансів і належне виконання бюджетних програм є ключовими передумовами сталого економічного розвитку країни, особливої актуальності набуває аналіз результатів державного фінансового контролю, здійсненого Державною аудиторською службою України за останні роки. Мета статті полягає в аналізі результатів виконання покладених на Держаудитслужбу завдань за 2021-2024 роки з урахуванням критеріїв результативності, дієвості та економічності, а також стратегічних цілей її розвитку.

В ході дослідження авторами встановлено, що підходи до оцінювання ефективності діяльності Держаудитслужби залишаються неоднозначними, при цьому з наукової точки зору, існує необхідність у встановленні певних критеріїв ефективності для системи загалом. При цьому, відсутність механізму для визначення відповідних показників у законодавстві не свідчить про неможливість його розрахунку.

Більш того, на переконання авторів, оцінювання результативності роботи Держаудитслужби ускладнюється не лише відсутністю єдиного методичного підходу до його здійснення, а також тим, що інформація про значні обсяги фінансових і матеріальних ресурсів, охоплених заходами контролю, не завжди однозначно свідчить про ефективне виконання Держаудитслужбою покладених на неї завдань.

Авторам вдалося з’ясувати, що в цілому проведення державного фінансового контролю Держаудитслужбою здійснюється на належному рівні та виправдовує видатки, які спрямовані на утримання та забезпечення функціонування даного органу.

У роботі застосовано методи узагальнення, синтезу, аналізу, порівняння, а також статистичний і графічний методи. Викладена методологія та отримані результати мають практичне значення насамперед для органів державної влади, яким Держаудитслужба підзвітна, а також для науковців, зацікавлених у вивченні ефективності роботи суб'єктів державного фінансового контролю.

Ключові слова: Держаудитслужба, державний фінансовий контроль, показники ефективності, виявлені порушення, втрати фінансових ресурсів, оцінка результатів діяльності.

Artyukh Oksana Valentynivna D. Sc. (Economics), Professor, Professor, Department of Accounting, Analysis and Audit, Odessa National Economic University, Odesa, https//orcid.org/0000-0002-8845-8002

Mykhaylov Valeriy Vyacheslavovych student of Faculty of Economics and Enterprise Management, Odessa National Economic University, Odesa, https//orcid.org/ 0009-0002-2593-3598

ANALYSIS OF THE EFFECTIVENESS OF FINANCIAL CONTROL AND AUDIT BY THE STATE AUDIT SERVICE IN THE CONTEXT OF ENSURING THE ECONOMIC STABILITY OF THE STATE

Abstract. Since the rational use of public finances and the implementation of budget programmes are important prerequisites for the sustainable economic development of the state, the analysis of the results of state financial audits and controls carried out by the State Audit Service in Ukraine in recent years is of particular importance. The purpose of the article is to study the results of the implementation of the tasks assigned to the State Audit Service for 2021-2024 based on its performance indicators, taking into account the criteria of effectiveness, efficiency and economy, as well as the strategic development goals set for this central executive body. The work uses methods of generalisation, synthesis, analysis, comparison, as well as statistical and graphical methods, which made it possible to assess the effectiveness of the implementation of the assigned tasks according to the relevant criteria. Approaches to assessing the effectiveness of the State Audit Service of Ukraine are ambiguous, and from a scientific point of view, there is a need to establish certain effectiveness criteria for the system as a whole. Under such conditions, the complexity of assessing the effectiveness of the State Audit Service is primarily due to the lack of a clearly defined assessment procedure and the need for a comprehensive approach that takes into account all key performance indicators of the agency. The study showed that state financial control exercised by the State Audit Service is generally carried out at an appropriate level and justifies the expenses incurred for its maintenance and operation.

The methodology outlined in the study and the results obtained are of practical importance primarily for the state authorities to which the State Audit Service is accountable, as well as for researchers interested in studying the effectiveness of state financial control bodies.

Keywords: State Audit Service, state financial control, performance indicators, identified violations, financial losses, performance evaluation.

Постановка проблеми. В умовах воєнного стану та з огляду на реалізацію численних механізмів міжнародної фінансової допомоги особливої актуальності набуває дослідження ефективності діяльності Державної аудиторської служби України (Держаудитслужби). Водночас оцінювання результативності роботи Держаудитслужби ускладнюється відсутністю єдиного методичного підходу до його здійснення, а також тим, що інформація про значні обсяги фінансових і матеріальних ресурсів, охоплених заходами контролю, не завжди однозначно свідчить про ефективне виконання Держаудитслужбою покладених на неї завдань. У зв'язку з цим доцільним є комплексне врахування як обсягів бюджетних коштів, спрямованих на утримання цього органу, так і показників у матеріальному вираженні щодо виявлених та усунених порушень законодавства даним суб'єктом владних повноважень. При цьому, слід наголосити, що пошук нових, усесторонніх підходів до оцінки діяльності Держаудитслужби має стати завданням не лише науковців, а й органам державної влади, яким вона підзвітна.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Стан державного фінансового в Україні досліджували у свої роботах Василюк, М.М, Воінова Т.С., Голуб Ю.О., Гуренко Т.О., Дікань Л.В., Євдощак В.І., Мултанівська Т.В., Омельчак Г.В., Русіна Ю.О., Синюгіна Н.В., Шульга Н.М. та інші. Аналіз показників Держаудитслужби та підходів до визначення ефективності здійснення даним органом заходів фінансового контролю здійснено у дослідженнях Бардаш С.В., Воленко В.Г., Свірко С.В., Скрипник Г.О., Черненка В.В., Фесенко В. В. та інших.

При цьому, незважаючи на значну кількість наукових праць, присвячених проблематиці державного фінансового контролю, практично відсутні публікації, у яких на основі чітко сформованої методології здійснювався б розрахунок показників діяльності Держаудитслужби. Водночас, попри неврегульованість законодавством формалізованого механізму їх обчислення, вбачається можливим провести аналіз відповідних показників із використанням наявних статистичних та аналітичних матеріалів, а також існуючого алгоритму розрахунку коефіцієнтів ефективності державного фінансового контролю, що й визначає наукову новизну цієї статті.

Мета статті – дослідити на основі показників діяльності Держаудитслужби за 2021-2024 роки результати виконання покладених на неї завдань,

зважаючи на критерії результативності, дієвості та економічності, а також провести статистичний аналіз підсумків роботи Держаудитслужби за досліджуваний період, з урахуванням стратегічних цілей розвитку, що ставились перед даним центральним органом виконавчої влади у 2021 році.

Виклад основного матеріалу дослідження. Держаудитслужба, як центральний орган виконавчої влади який реалізує державну політику у сфері державного фінансового контролю здійснює оцінку раціональності використання та збереження фінансових ресурсів, активів держави, дотримання принципів економії бюджетних коштів шляхом здійснення перевірок та за допомогою проведення державного фінансового аудиту [1].

Наказом Державної аудиторської служби України № 2 від 05.01.2021 р. було затверджено Стратегію розвитку Державної аудиторської служби на період до 2024 року. Зі змісту вказаного документа вбачається, що на період до 2024 року Держаудитслужбою було встановлено такі стратегічні цілі розвитку:

− сприяння ефективному державному управлінню шляхом посилення урядового державного фінансового контролю за найбільш ризиковими сферами;

− посилення інституційної спроможності органів Держаудитслужби на центральному, регіональному та місцевому рівнях.

Для досягнення вказаних стратегічних цілей було визначено, зокрема такі пріоритети, як:

- посилення державного фінансового контролю у найбільш ризикових сферах;
- підвищення ефективності контролю у сфері публічних закупівель;
- удосконалення організаційних та методологічних підходів Держаудитслужби щодо урядового контролю за місцевими бюджетами;
- ефективна взаємодія та налагодження комунікаційних зв'язків [2].

Ключові результати діяльності Держаудитслужби, її міжрегіональних територіальних органів за останні кілька років (табл. 1) можливо відстежити шляхом аналізу звітності, яку публікує даний орган на офіційному веб-порталі.

Таблиця 1

Основні показники роботи Держаудитслужби за 2021-2024 роки

Показники роботи Держаудитслужби	2021	2022	2023	2024
Виконано прямих доручень і звернень Президента України, Кабінету Міністрів України, Верховної Ради України, народних депутатів України	1064	2072	2302	2254
Проведено заходів державного фінансового контролю	12039	12991	13299	11564
Проведено ревізій певного комплексу або окремих питань фінансово-господарської діяльності	1024	446	713	749
Проведено ревізій виконання місцевих бюджетів	9	2	33	15
Проведено перевірок закупівель	528	587	395	400

Показники роботи Держаудитслужби	2021	2022	2023	2024
Проведено перевірок у складі робочих груп (комісійних перевірок)	2	0	0	0
Здійснено моніторингів закупівель	10485	11958	12191	10415
Проведено зустрічних звірок	2695	1578	1889	1704
Охоплено контролем підприємств, установ і організацій	7436	8726	9198	7922
Кількість підприємств, установ і організацій, в яких виявлено фінансові порушення	6032	6543	6338	5419
Розглянуто звернень громадян, посадових осіб підприємств, установ і організацій	5405	2479	4642	5139

Джерело: розраховано авторами за [3]

Як зазначалося вище, досягнення стратегічних цілей на 2021-2024 роки пов'язується із підвищення ефективності контролю у сфері публічних закупівель. Проаналізуємо, обсяг виявлених порушень у даній сфері протягом досліджуваного періоду (рис. 1).

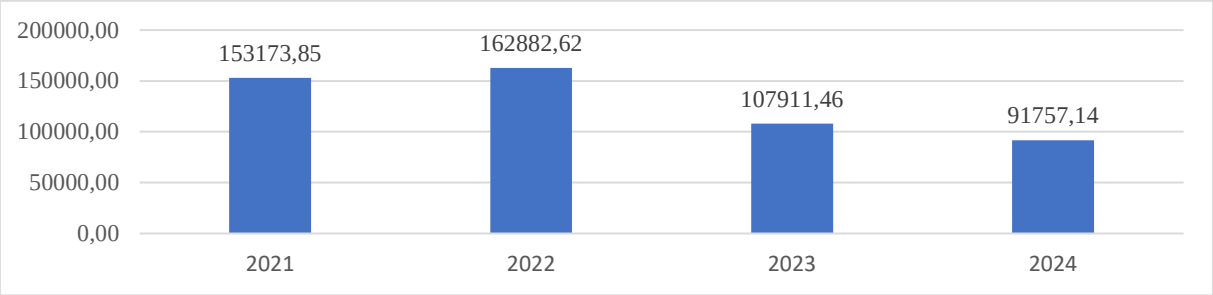

Рис. 1. Обсяг виявлених порушень Держаудитслужбою у сфері закупівель протягом 2021-2024 рр., млн грн.

Джерело: складено авторами на основі [3].

Слід зауважити, що контроль Держаудитслужби за дотриманням законодавства у сфері публічних закупівель сприяє підвищенню довіри до порядку їх проведення, покращенню результативності та ефективності діяльності державних інституцій і загалом виступає важливим інструментом забезпечення законності та прозорості в цій галузі [4, с. 63].

В контексті цілі, поставленої перед Держаудитслужбою щодо підвищення ефективності контролю у сфері публічних закупівель варто відмітити, що у 2022 році було проведено рекордну кількість (587) перевірок закупівель, а 2023 році їх моніторингів (12191).

Разом з тим, констатується проведення рекордної кількості ревізій виконання місцевих бюджетів у 2023 році (33 ревізії), що в понад два рази більше за показник 2024 року та значно переважає над показниками 2021, 2022 років.

В напрямі ефективної взаємодії та налагодження комунікаційних зв'язків вбачається зменшення кількості розглянутих звернень громадян, посадових осіб

підприємств, установ і організацій протягом 2022-2024 рр., у порівнянні з 2021 роком. Вважаємо, що варто враховувати введення воєнного стану на території України, як об'єктивний чинник зниження рівня взаємодії та комунікації з громадянами (в контексті забезпечення права на звернення громадян до органів державної влади).

За інформацією, що розміщена на сайті Кабінету Міністрів України за 2024 звітний рік Держаудитслужба змогла здійснити заходи з контролю, якими було охоплено практично всі найважливіші для суспільства галузі за використанням 3,6 трильйона гривень фінансових та матеріальних ресурсів. При цьому, даний показник вдвічі перевищує аналогічний сегмент 2023 року і майже на 4% перевищує касові видатки загального фонду Державного бюджету України за 2024 рік [5].

Між тим, незважаючи на пріоритетність вказаних напрямків діяльності Держаудитслужби виникає необхідність у комплексному аналізі загальних результатів виконання Держаудитслужбою покладених на неї завдань.

Таблиця 2

Результати діяльності Держаудитслужби за останні кілька років

Результати діяльності	Сума, всього, млн. грн			
	2021	2022	2023	2024
Виявлено порушень законодавства, що призвели до втрат фінансових і матеріальних ресурсів	14750,56	99853,85	210996,76	41198,26
Обсяг охоплених контролем фінансових та матеріальних ресурсів	779804,80	774391,60	1306470,99	1554521,91
Усунуто фінансових порушень, що призвели до втрат фінансових і матеріальних ресурсів	77489,53	1150,12	6441,63	6163,32
Витрати бюджетних асигнувань на утримання органів Держаудитслужби	878,40	942,49	1108,57	1658,42

Джерело: розраховано автором [3, 6]

Статистичний аналіз зазначених у табл. 2 показників свідчить, що за період 2021-2024 років обсяг виявлених Держаудитслужбою фінансових порушень, що призвели до втрат фінансових і матеріальних ресурсів збільшувався в середньому щорічно на суму 8,83 млрд грн або на 40,99%.

З огляду на вищевказану інформацію виникає необхідність у проведенні загальної оцінки ефективності здійснення заходів державного фінансового контролю в Україні Держаудитслужбою. При цьому, автори враховують, що у Законі України «Про основні засади здійснення державного фінансового

контролю в Україні» від 26 січня 1993 року № 2939-XII відсутні приписи щодо механізму оцінювання ефективності здійснення державного фінансового контролю Держаудитслужбою [7]. Однак, варто зауважити, що відсутність такого механізму у законодавстві не свідчить про неможливість його розрахунку.

Так, для оцінювання ефективності державного фінансового контролю, здійсненого Держаудитслужбою у 2021-2024 роках, доцільно врахувати підхід С.В. Бардаша та С.В. Свірко, викладений у їхніх наукових працях. Згідно з цим підходом, ефективність контролю визначається на основі оцінки результативності проведених заходів; підсумків діяльності суб'єктів контролю з урахуванням витрат на їхнє утримання; а також узагальнених результатів роботи органів державного фінансового контролю. Одним із ключових показників ефективності, на думку авторів, є вартісний показник функціонування органів, що проявляється у скороченні витрат на утримання за одночасного зростання показників їх діяльності [8, с. 7].

З огляду на зазначене, для визначення загального показника ефективності державного фінансового контролю, здійсненого Держаудитслужбою за 2021-2024 роки вважаємо за доцільне використати запропоновану у роботі В.Г. Воленко [9] методологію та формули (1-4), що базуються на визначенні наступних коефіцієнтів:

Коефіцієнт результативності контролю:

$$\text{Коеф.}_{\text{результат.}} = \frac{\text{Вфп}}{\text{Опф}}, \quad (1)$$

де Вфп - обсяг виявлених порушень законодавства, що призвели до втрат фінансових і матеріальних ресурсів, тис. грн;

Опф - обсяг охоплених контролем фінансових та матеріальних ресурсів, тис. грн

Коефіцієнт дієвості контролю:

$$\text{Коеф.}_{\text{дієвості}} = \frac{\text{Оуп}}{\text{Вфп}}, \quad (2)$$

де Оуп - обсяг усунутих фінансових порушень, що призвели до втрат фінансових і матеріальних ресурсів, тис. грн;

Коефіцієнт економічності контролю:

$$\text{Коеф.}_{\text{економ.}} = \frac{\text{Оуп}}{\text{Вуо}}, \quad (3)$$

Де Вуо - витрати бюджетних асигнувань на утримання органів Держаудитслужби, тис. грн.

Загальний показник ефективності ДФК:

$$\text{Коеф.}_{\text{ефект. (ДФК)}} = 1/3 \times \text{Коеф.}_{\text{результат.}} + 1/3 \times \text{Коеф.}_{\text{дієвості}} + 1/3 \times \text{Коеф.}_{\text{екон.}} \quad (4)$$

Отримані результати систематизуємо та внесемо у табл. 3.

Таблиця 3

Розрахунок коефіцієнтів ефективності ДФК здійсненого Держаудитслужбою за 2021-2024 роки

Показники	2021	2022	2023	2024
Коефіцієнт результативності контролю	0,0189	0,1289	0,1615	0,0265
Коефіцієнт дієвості контролю	52,8661	7,7553	6,1919	37,7327
Коефіцієнт економічності контролю	88,2165	1,2203	5,8107	3,7164
Загальний показник ефективності ДФК	47,0039	3,0348	4,0547	13,8252

Джерело: складено авторами.

Розрахунок коефіцієнта результативності контролю, здійсненого Державною аудиторською службою України показав, що у 2022-2023 роках було досягнуто його найвищих значень, що свідчить про більш обґрунтований та коректний відбір Держаудитслужбою фінансових і матеріальних ресурсів, які підлягали контролю у вказаний період.

Автори враховують, що в умовах воєнного стану на Державну аудиторську службу України покладено розширений спектр завдань, зокрема пов'язаних із підвищенням оперативності контролю та застосуванням ризикоорієнтованого підходу до відбору об'єктів перевірок, що стало передумовою змін у структурі контрольних заходів та акцентування уваги контролюючих органів на застосуванні превентивних заходів з метою запобігання порушенням [10, с. 298].

За результатами дослідження дієвості контрольних заходів, проведених Держаудитслужбою можна зробити висновок, що у 2021 році цей показник був найвищим порівняно з іншими роками. Тобто, Держаудитслужбі вдалося не лише забезпечити виявлення порушень законодавства, що призвели до втрат фінансових і матеріальних ресурсів, але й забезпечити якнайбільше усунення виявлених порушень.

Аналіз показує, що за умови врахування бюджетних асигнувань на утримання Державної аудиторської служби України найвищий рівень економічності було досягнуто у 2021 році. Вказане підтверджується тим, що кожна гривня видатків на функціонування служби забезпечила 88,22 гривні фактично усунутих фінансових порушень.

Висновки. Підходи до оцінювання ефективності діяльності Держаудитслужби є неоднозначними, при цьому з наукової точки зору, існує необхідність у встановленні певних критеріїв ефективності для системи загалом. Послуговуючись методологією, яка запропонована у роботі В.Г. Воленко авторам вдалося з'ясувати, що в цілому проведення державного фінансового контролю Держаудитслужбою здійснюється на належному рівні та виправдовує видатки, які спрямовані на утримання та забезпечення функціонування даного органу. Окремо варто виділити показники довоєнного 2021 року, які у порівнянні з 2022-2024 роками свідчать про більш дієву та економічну роботу Держаудитслужби.

Разом з тим, автори беруть до уваги очевидність того, що введення воєнного стану в Україні є об'єктивним негативним чинником, який має вплив на якісну та повну реалізацію Стратегії розвитку Державної аудиторської служби на період до 2024 року (прийнята 05.01.2021).

Водночас варто відмітити, що особливу увагу при здійсненні державного фінансового контролю та аудиту Держаудитслужбі необхідно приділити збільшенню проведених ревізій виконання місцевих бюджетів (адже містяться великі розбіжності у розрізі останніх років, щодо їх кількості), а також усуненню фінансових порушень, що призвели до втрат фінансових і матеріальних ресурсів, як чи не найважливішого показника, що відображає не тільки масштаб виявлених порушень, а й рівень повернення коштів до Державного бюджету України за результатами вжиття заходів фінансового контролю та припинення порушень бюджетного законодавства.

Література:

1. Положення про Державну аудиторську службу України: постанова Кабінету Міністрів України від 03.02.2016. № 43. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-п#Text (дата звернення: 03.12.2025).
2. Стратегія розвитку Державної аудиторської служби на період до 2024 року: наказ Державної аудиторської служби України від 05.01.2021. № 2. URL: https://dasu.gov.ua/attachments/f8206386-8821-454e-ab1a-7af00f8ec5b9_%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F_2024.pdf (дата звернення: 07.12.2025).
3. Інформація про результати діяльності Державної аудиторської служби України та її міжрегіональних територіальних органів: офіційний сайт Державної аудиторської служби України. URL : https://dasu.gov.ua/ua/plugins/userPages/730 (дата звернення: 07.12.2025).
4. Сиротюк Г., Янковська К., Жидовська Н. Сучасні аспекти аудиту ефективності публічних закупівель. Вісник Львівського національного університету природокористування. 2024, (31), С. 58-64. DOI: https://doi.org/10.31734/economics2024.31.008 URL: https://visnyk.lnup.edu.ua/index.php/economics/article/view/294 (дата звернення: 07.12.2025).
5. В 2024 році Держаудитслужба охопила контролем та дослідженнями 3,6 трлн грн. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: https://www.kmu.gov.ua/news/v-2024-rotsi-derzhaudytsluzhba-okhopyla-kontrolem-ta-doslidzhenniamy-36-trln-hrn (дата звернення: 12.12.2025).
6. Видатки Державного бюджету України. Державна аудиторська служба України. URL: https://openbudget.gov.ua/national-budget/expenses?class=program&view=table (дата звернення: 15.12.2025).
7. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 26.01.1993 р. № 2939-XII. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text (дата звернення: 15.12.2025).
8. Бардаш С. В., Свірко С. В. Ефективність державного фінансового контролю: підходи до оцінювання та умови підвищення. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2024 (№ 2), С. 3-11. DOI: http://dx.doi.org/10.26642/pbo-2024-2(58)-3-11 (дата звернення: 07.12.2025).
9. Воленко В. Г. Оцінка ефективності державного фінансового контролю виконання місцевих бюджетів. Економічний вісник. 2020 (№ 6), С. 29-39.
10. Василюк М. М., Євдощак В. І., Омельчак Г. В. Державний фінансовий контроль в умовах воєнного стану. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. 2025, 46, С. 293-305.

References:

1. Polozhennia pro Derzhavnu audytors'ku sluzhbu Ukrainy [Regulations on the State Audit Service of Ukraine]. (n.d.). *zakon.rada.gov.ua.* Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-п#Text [In Ukrainian].

2. Stratehiia rozvytku Derzhavnoi audytors'koi sluzhby na period do 2024 roku [Development Strategy of the State Audit Service for the period until 2024]. *https://dasu.gov.ua.* Retrieved from https://dasu.gov.ua/attachments/f8206386-8821-454e-ab1a-7af00f8ec5b9_%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F_2024.pdf. [In Ukrainian].

3. Informatsiia pro rezul'taty diial'nosti Derzhavnoi audytors'koi sluzhby Ukrainy ta ii mizhrehional'nykh terytorial'nykh orhaniv [Information on the results of the activities of the State Audit Service of Ukraine and its interregional territorial bodies]. *https://dasu.gov.ua.* Retrieved from https://dasu.gov.ua/ua/plugins/userPages/730 [in Ukrainian].

4. Syrotiuk H., Yankovs'ka K. & Zhydovs'ka N. (2024). Suchasni aspekty audytu efektyvnosti publichnykh zakupivel' [Currentaspects of the audit of public procurement efficiency]. Visnyk L'vivs'koho natsional'noho universytetu pryrodokorystuvannia – Bulletin of the Lviv National University of Environmental Management, 31. Retrieved from https://visnyk.lnup.edu.ua/index.php/economics/article/view/294 [in Ukrainian].

5. V 2024 rotsi Derzhaudytsluzhba okhopyla kontrolem ta doslidzhenniamy 3,6 trln hrn [In 2024, the State Audit Service covered UAH 3.6 trillion in control and research]. *https://www.kmu.gov.ua.* Retrieved from https://www.kmu.gov.ua/news/v-2024-rotsi-derzhaudytsluzhba-okhopyla-kontrolem-ta-doslidzhenniamy-36-trln-hrn [In Ukrainian].

6. Vydatky Derzhavnoho biudzhetu Ukrainy [In Expenditures of the State Budget of Ukraine]. *https://openbudget.gov.ua.* Retrieved from https://openbudget.gov.ua/national-budget/expenses?class=program&view=table [In Ukrainian].

7. Zakon Ukrainy «Pro osnovni zasady zdijsnennia derzhavnoho finansovoho kontroliu v Ukraini» [The Law of Ukraine «On the basic principles of state financial control in Ukraine»]. (n.d.). *zakon.rada.gov.ua.* Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text [in Ukrainian].

8. S.V. Bardash & S.V. Svirko. (2024). Efektyvnist' derzhavnoho finansovoho kontroliu: pidkhody do otsiniuvannia ta umovy pidvyschennia [Efficiency of state financial control: approaches to evaluation and conditions of increase]. Problemy teorii ta metodolohii bukhhalters'koho obliku, kontroliu i analizu – Problems of theory and methodology of accounting, control and analysis, 2. Retrieved from http://pbo.ztu.edu.ua/article/view/311565 [in Ukrainian].

9. Volenko V.H. (2020). Otsinka efektyvnosti derzhavnoho finansovoho kontroliu vykonannia mistsevykh biudzhetiv [Assessment of the Efficiency of State Financial Control Follow up of Local Budgets]. Ekonomichnyj visnyk – Economic Bulletin, 6, 29-39 [in Ukrainian].

10. Vasyliuk, M. M., Yevdoschak, V. I. & Omel'chak, H. V. (2025). Derzhavnyj finansovyj kontrol' v umovakh voiennoho stanu [State financial control under martial law]. Naukovi zapysky L'vivs'koho universytetu biznesu ta prava – Scientific notes of Lviv University of Business and Law, 46, 293-305 [in Ukrainian].